

ประกาศสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
เรื่อง นโยบายจริยธรรมด้านปัญญาประดิษฐ์ พ.ศ. ๒๕๖๔

เพื่อให้การกำกับดูแลการดำเนินงานด้านปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ที่ดำเนินการโดยบุคลากรของสำนักงาน ผู้ที่ร่วมวิจัยหรือรับการสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงาน ภาคเอกชน ที่ใช้พื้นที่ภายในอุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย และอาคารอื่น ๆ ของสำนักงาน และผู้รับจ้างช่วงที่เกี่ยวข้อง เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ อันนำไปสู่ความเชื่อมั่นในงานด้านปัญญาประดิษฐ์ให้มีการดำเนินงานอย่างเหมาะสม

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๓๔ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติจึงกำหนดนโยบายจริยธรรมด้านปัญญาประดิษฐ์ ไว้ดังนี้

๑. สำนักงานจะดำเนินงานวิจัย พัฒนา การประยุกต์ใช้ และการถ่ายทอดเทคโนโลยี ภายใต้หลักการจริยธรรมด้านปัญญาประดิษฐ์ที่เป็นสากล คำนึงถึงบริบททางสังคมและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒. สำนักงานจะสนับสนุนงานวิจัยที่สามารถลดผลกระทบความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากปัญญาประดิษฐ์

๓. สำนักงานจะพัฒนากลไกการกำกับดูแลการดำเนินงานด้านปัญญาประดิษฐ์ที่มีประสิทธิภาพ มีระดับการดูแลที่เหมาะสม ตามภาคผนวกที่แนบท้ายประกาศนี้

๔. สำนักงานจะส่งเสริมให้บุคลากรของสำนักงาน ผู้ที่ร่วมวิจัยหรือรับการสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงาน ภาคเอกชนที่ใช้พื้นที่ภายในอุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย และอาคารอื่น ๆ ของสำนักงาน และผู้รับจ้างช่วงที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงมาตรฐานจริยธรรมในด้านการวิจัยและพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ ตลอดจนรู้เท่าทันความเสี่ยงหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากปัญญาประดิษฐ์ เพื่อป้องกันการนำปัญญาประดิษฐ์ไปใช้ในทางที่ไม่พึงประสงค์ รวมถึงเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมอภิปราย แสดงความคิดเห็นต่อประเด็นที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมด้านปัญญาประดิษฐ์ผ่านกิจกรรมหรือกระบวนการมีส่วนร่วมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่าย

๕. สำนักงานจะกำกับดูแลและป้องกันการนำผลงานวิจัยด้านปัญญาประดิษฐ์ไปใช้ในทางที่ไม่พึงประสงค์ ละเมิดต่อกฎหมาย หรือก่อให้เกิดผลกระทบความเสียหายและอันตรายต่อมนุษย์ เศรษฐกิจ และประเทศ

๖. สำนักงานจะกำหนดแนวปฏิบัติจริยธรรมด้านปัญญาประดิษฐ์ เพื่อใช้กำกับดูแลโครงการวิจัย และการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญญาประดิษฐ์ภายในสำนักงาน ให้เป็นไปตามหลักการด้านจริยธรรม โดยจะจัดทำแนวปฏิบัติดังกล่าวนี้ร่วมกับนักวิจัยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๗. สำนักงานจะทบทวนนโยบาย แนวทางการกำกับดูแล และการดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมด้านปัญญาประดิษฐ์ ตลอดจนพัฒนาและปรับปรุงกลไกการกำกับดูแลให้ทันต่อสถานการณ์และบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของวงการปัญญาประดิษฐ์อยู่เสมอ

๘. ให้รองผู้อำนวยการสำนักงาน ที่กำกับดูแลด้านการบริหารการวิจัยและพัฒนาดำเนินการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามประกาศฉบับนี้

จึงประกาศมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายณรงค์ ศิริเลิศวรกุล)

ผู้อำนวยการ

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

ภาคผนวก

กลไกการกำกับดูแลการดำเนินงานด้านปัญญาประดิษฐ์

แนวทางการกำกับดูแลการดำเนินงานด้านปัญญาประดิษฐ์ให้มีประสิทธิภาพ และอยู่ในระดับที่เหมาะสม ได้แก่

๑. การให้ความสำคัญต่อความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ และการพัฒนางานวิจัยด้านปัญญาประดิษฐ์ ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสมดุลระหว่างความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ที่รวดเร็วกับการเคารพในสิทธิ หลักเกณฑ์และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒. การส่งเสริมให้การพัฒนาและวิจัยปัญญาประดิษฐ์ เป็นไปตามหลักการของปัญญาประดิษฐ์ที่น่าเชื่อถือ (Trustworthy AI) มีความมั่นคงปลอดภัย และรักษาไว้ซึ่งความเป็นส่วนตัวของข้อมูลตลอดวัฏจักรชีวิตของระบบปัญญาประดิษฐ์

๓. การจัดให้มีโครงสร้างพื้นฐาน และทรัพยากรที่จำเป็นต่องานวิจัยและการใช้งานปัญญาประดิษฐ์อย่างเพียงพอ

๔. การสื่อสารและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับนโยบายจริยธรรมด้านปัญญาประดิษฐ์ ข้อกำหนดแนวปฏิบัติ หรือแนวทางการดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้บุคลากรของสำนักงาน ผู้ที่ร่วมวิจัยหรือรับการสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงาน ภาคเอกชนที่ใช้พื้นที่ภายในภายในอุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย และอาคารอื่น ๆ ของสำนักงาน และผู้รับจ้างช่วงที่เกี่ยวข้องทราบ ด้วยสื่อหรือช่องทางที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย และรวดเร็ว พร้อมกับเปิดช่องทางสื่อสารให้บุคลากรของสำนักงาน รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และรายงานประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานด้านปัญญาประดิษฐ์ ให้เกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่าย

๕. การทบทวนและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ เพื่อติดตามความก้าวหน้าและความสำเร็จของการดำเนินการ

๖. การส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และนานาชาติ ในการสนับสนุนปัญญาประดิษฐ์ ที่มีมาตรฐานจริยธรรมด้านปัญญาประดิษฐ์